

Predikan helige Johannes döparens dag

Han var en ropande röst i öknen. Den siste profeten. En som gick före och uppmanade folk att göra bättring från synden och tro på evangeliet, på Guds lamm som borttar världens synd. Han var en enkel man som levde av vilda bins honung och klädde sig i kamelhårsdräkt. Han var en som vågade utmana både hög och låg. Han kröp inte för någon utan sade sanningar som sved i skinnet på dem som levde i synd. Han var sex månader äldre än den Herre som han gav livet för.

Har ni tänk att Johannes Döparens uppgift i livet var att leva i öknen och peka på en som skulle komma, Jesus Kristus. Och som avslutning på sitt korta liv så blev han ombedd att döpte Mästaren, den Herre som han ansåg sig vara för ovärdig att döpa.

Johannes föräldrar, Elisabet och Sakarias var inte heller uppskattade i den dåtida samhälle, för Elisabet var inte fruktsam och hade därför en längre ställning än de kvinnor som fött barn. Visserligen tjänstgjorde Sakarias som präst i templet, men det gjorde han för att han fötts i ett

prästsläkte, Abias prästsläkt. Han och de övriga prästerna i Jerusalems tempel delades upp efter sin släkttillhörighet i totalt 28 skift. De gjorde tjänst en vecka i taget, normalt två veckor om året. Dessa skift bar namn efter sina gammaltestamentliga huvudmän och Abias skift var det åttonde i ordningen. Många av de som tjänstgjorde som präster bodde vanligtvis utanför Jerusalem. En av dem var Sakarias.

När de dagliga göromålen lottas ut fick Sakarias den stora utmärkelsen att gå in i det heliga och bära fram rökoffret. Många fick nöja sig med att göra det en enda gång i livet. När Sakarias står ensam inne i helgedomen visar sig en ängel för honom. Som så ofta i NT så beskrivs ängeln inte. De sägs bara att han stod på altarets högra sida, alltså på äreplatsen eftersom altaret symboliserade Guds egen närvaro.

Ängelns budskap var inte bara att Sakarias mot all mänsklig möjlighet skulle få en son, utan något ännu större. Hans son skulle bli en stor gudsman, en nasir som inte smakade vin och en profet lik Elia. Detta var något oerhört. Profetian var utslocknad i Israel och judarna under Sakarias tid

var smärtsamt medvetna om det. Det var fyra sekel sedan Gud hade uppväckt någon profet, och man hade inte hopp om någon ny förrän i ändens tid. Nu skulle det ske!

Sakarias står där och har svårt att tro ett sådant budskap. Han tillåter sig en skeptisk invändning och blir tillrättavisad. Ängeln säger sitt namn. Han är Gabriel som står inför Gud, inför Herrens ansikte, honom närmast. Han är enkom utsänd för att *komma med detta evangelium*, som det står i grundtexten. Och så möts han med otro! Till straff för sin otro ska Sakarias bli stum och inte kunna tala, intill den dag då han får se hur Gud håller sina löften.

Lukas säger att Johannes döparen står som milstolpen mellan det gamla förbundet och det nya. Han är uppfyllelsen och toppen av allt som Gud hade gjort i Gamla Testamentets tid. Både hans far och mor var av prästerlig släkt. De representerade den kärlek till Gud och han lag, som var Israels adelsmärke. Samtidigt ligger det något symboliskt i Sakarias tro.

När profetian åter väcks till liv och Gud griper in på ett avgörande sätt, möts han av otro. De som

först av alla skulle ha glatt sig, och ropat ut de stora nyheterna för världen, tvivlade och drabbades därför av stumhet.

Genom fynd vid Qumran klostret kan man idag göra sig en tydligare bild av de fromma i Israel, som Sakarias tillhörde. Man brukar kalla dem för *de stilla i landet*. De tänkte inte på att göra revolt som seloterna. De hoppades i stället på Guds ingripande. De var inte nöjda med sig själva som fariséerna och drog sig inte undan världen som klosterfolket i Qumran. De gjorde sitt bästa för att hålla lagen men var medvetna om sina brister och väntade längtansfullt på att Gud skulle förlossa dem och hela Israel från dess synder. Det var i en sådan krets som Johannes och Jesus föräldrar hörde hemma.

Paulus påpekar att Johannes dop var ett omvändensedop. Hans uppgift var att uppmana folket att tro på den som skulle komma efter honom, det vill säga Jesus. Detta är viktigt att komma ihåg, också för oss. För det kan vara lätt att glömma Johannes Döparens egentliga roll, som man gjort i historien, och upphöja honom till något han inte är. Johannes ville inte vara något

annat än just en ropande röst i öknen som pekade på Guds Lamm som borttar världens synder.

Vad har då denne profet att lära oss? Som jag förstår texterna är det centrala troheten som Johannes visade för sin Mästare och Herre. Denna trohet började redan hemma i köket, tillsammans med Elisabet och Sakarias, som lärde sonen att uppskatta den uppgift han fått av Gud. Visserligen visste föräldrarna inte allt, allra minst att sonen skulle halshuggas när han utmanade samhällets makthavare. För synden tål inte ljuset, utan söker sig till mörkret, något som vi ser ofta också i vår tid. Det är få, om någon alls, som längre vågar ställa sig på barrikaderna och ropa ut sanningen. Hellre sitter många av oss ihopkrupna hemma och slår i bästa fall näven i bordet.

Vi saknar profeter. Kanske lever i de decennier som Elisabet och Sakarias levde innan de blev föräldrar till Johannes. Har verkligen Gud lämnat oss? Frågan borde vara leva för oss. Amen